

«Люби-мене-не-кинь»

Моноп'еса

Спеціально для *Batumi International Festival of Monodrama 2022*

Ольга Анненко

Дійові особи:

Катя – продавчиня у квіткового магазину

Голос Віталіка

Сцена 1

Катя тримає лист замовлень в руках та великий блокнот, а біля вуха – слухавку.

Катя (в трубку). Бонжур! Се Катеріна. (загубила в блокноті сторінку, перериваючись, згадуючи) Же... сві... авуар... фльорс... (у відчай) Апель Наташа!... Сіль ву плє!... Мерсі. (в трубку, з полегшенням). Наташа, це ти? Я ту французьку ніколи не вивчу!... Нам викладачка сказала практикувати мову. Практикую... Наташа, як буде «прийміть заказ»? Ні, там інакше було, твоє я не запам'ятаю. У мене десь в блокноті... Чекай... Всього, не знайду... (в трубку). Шо ти, як ти? Нам до крамнички квіти треба. Запишеш? Ага, чекай, шукаю той листочок...

Шукає.

Катя (в трубку). Як там малий? В школі? А спить як? Угу... Ти йому співай, Наташа... Я знаю, що важко, а ти все одно співай. Думаєш, йому легко? Хто з вас мама? Так ото ж.

Знайшла листочок.

Катя (в трубку). Є, Наташа, пиши... Amaryllis. Записала? Зараз ще одне – anémones! Далі: gerberas, iris... Оце не знаю, як читати (складає губи різними способами) – œillets – давай по буквах о-е-і, а далі летс. Як читається?... А що це за квітка, Наташа?... А, гвоздика? Так-так, гвоздики запиши – вони красиві. Скажи, а є рожеві? Не знаю, чогось подумалося. Скоро ж день матері, з них можна букетів зробити. Це ж Божа матір плакала біля гроба Христа, свого синочка оплакувала, а замість сліз з'являлися на обличчі рожеві гвоздики. Тому найчастіше у нас на похоронах гвоздики кладуть: всі ми чиїсь доньки або синочки.

Замовкає.

Катя (в трубку). Ні, Наташа, я не плачу. Чого мені плакати? З ним же все добре... Я серцем відчуваю. Говоримо з ним подумки одне до одного, я йому – «як діла?» А він мені – «норм, мамуся!»... Ти далі пиши, не відволікайся, тут ще довгий список. (диктує) lys calla – це кали, це я знаю. Вони для сімейного щастя добрі, можна на весілля – на щастя господарям.

Далі – pivoines, protéas, ornithogalums – оці ornithogalums мені подобаються. Ти бачила їх? Маленькі такі, білі, їх можна в букет нареченої. Далі – tulipes, skimies, roses... Троянди які у вас є? Ага. Давай по 30 штук кожного виду.

Чуєш, тут у списку цього не має, хазяйка не просила, але можеш ще записати?... Замов ще маки! Є маки? А червоних немає? Ну, добре, давай білі, що зробиш. І соняшників! Я сукно купила в «Тканинах», можна закручувати, буде автентичний букет.

А ще знаєш що – ґрунту просто привези, хочу мальву посадити!... Та знаю, що ростуть, а мене своя, з горОду, українська. Привези, посаджу біля входу в магазин, на клумбі, хай цвіте. Буду знати, що це своє, з нашої землі. Колись поїду додому, а тут залишаться мальви однієї української квіткарки.

Ні, ще не все... У вас в теплиці є чорнобривці? Щоб у горщиках були... Передай хоч 10 штук. Та, як не будуть купляти? Їх і на клумбу можна, і в горщики та й корисні вони...

Та, як чим корисні, Наташа?... Чай можна з ними заварювати: і від шлунку допомагає, і зір покращує. В них тут такі окуляри дорогі! А так чайку попив, у вікно подивився і прям з віконечка бачиш ту Ейфелеву вежу. І не треба Париж їхати...

Катя (*хихкає*). Наташа, може нам партію чорнобривців москалям відправити?... Вип'ють чайку, визернуть у вікно, і побачать, що немає в нас ніяких бендерівців? Може прозріють? А то в Україні вже всі теплиці перевантажені. Це ж скільки гвоздик треба виростити?... Скільки сліз Божої Матері...

Мовчить.

Катя (*в трубку*). Ні, Наташа, я не плачу... Задумалася просто. А хто сьогодні на доставці? Валя?!...

Ну, якщо Валя, то сьогодні привезуть. Валя двох інвалідів через Харків на легковушці вивезла, а тут проста доставка. Ля-Рошель то не Харків!... Як там її Толік, до речі? Ніяких новин?... Хай не переживає. Може просто інтернет відключили і телефони... як он в Херсоні. А він живий... Молитися треба, Наташа. У мене є одна проста молитва: «Господи, боже мій, люби-мене-не-кинь!» Інших молитов я не знаю.

Я була в церкві тут, католицька якась. Так там на колонах висять таблички з мармуру. Давношні, давно висять. На табличках написано одне слово «Мегсі». Я дві дати побачила: 1939 рік і 1944 рік. Війна була, окупація а люди все ж знаходили, за що Богу дякувати. Стою я, дивлюся на ті таблички, і думаю, за що мені Богу подякувати? (*сміється*). Дякую Боже, що я не москаль!... Ну, так, сміємося, щоб не плакати.

Сходи до церкви, Наташа. І на море сходи з малим. Тут же в нас море є, чи як його, океан! Ти була? Треба сходили, хай малий побігає. Обніми його, хай добре вчиться. Головне, французьку хай вчить – буде нам перекладати. І в аптеку зайти! Була вже? І що кажуть? Немає... А кровоспинне є? Проси, щоб побільше замовили, автобусом передамо до Польщі, а там вони вже в Україну. Зараз на фронті знаєш як воно потрібне... Та ясно, що знаєш, то я так...

Все, Наташа, не плач, дякуй Богу, а поганого в голову не бери. Зараз, чекай, як його... Згадала! Бон журне! Ага. А по нашому: тримаймося.

Катя відключає телефон, збирає по одній квітці різних видів, об'єднує в букет, помічає глядачів в залі.

Катя (*вітаючи*). Бонжур! (*на квіти*) Фльор, сіль ву пле. Зараз я, хвилинку. Ун мінют!

Катя біжить по блокнот-шкаргалку, де записані необхідні фрази, повертається з блокнотом. Хочє прочитати фразу, але зупиняється, уважно приглядається.

Катя (*обережно, до глядачів*). Ви – свої? (*радісно*) Наші?... (*радісно*) А я спочатку не розпізнала... Слава Україні!

Ви всі по квіти? Обирайте, будь ласка! Я сьогодні трохи... розгублена. У Наташи малий спить погано, у Вальки Толік пропав...

А ви звідки?... Ясно.

Давно тут?... Ясно.

А я сама з Києва, а тепер, бачите, продаю тут квіти.

Я тут тимчасово.

Ми тут всі тимчасово.

Із знайомих у мене тут Наташа – вона в Маріуполі була головним бухгалтером, а тепер на складі. Син у неї... Ой, ніяк його не вичухаємо... Вдень наче нічого, а вночі... Все плаче. У них котик був, а потім обстрілів злякався, утік. Шукали його, але ну як його знайдеш? Так і виїхали... А він все плаче... Хороший хлопчик.

Є ще Валя. Вона в Харкові була дизайнером інтер'єрів, а тепер на доставці. У Валі пропав чоловік її, не можуть знайти, але я їй кажу, що це просто зв'язку не має... Не плач, кажу.

А я... Що вам про себе розказати? Я як була квіткаркою, так і лишилася – так би мовити, без будь-яких професійних падінь. До квіткарки я «впала» ще в Києві, коли ще синок маленький був. Тепер він вже дорослий, вже двадцять...

Мобілка вже тиждень відключена в нього.

Він у мене в Києві лишився, волонтерить. На війну його не беруть, він у мене не вміє нічого, програміст, чи як його... Айтїшнік. Обіцяли, що навчать, але там черга, тому поки волонтером – травин вивозить.

Наташин син часто про мого Віталіка розпитує. Каже: «Тьотя Катя, якщо ваш Віталік тварин рятує, може і мого котика знайде? З Києва до Маріуполя недалеко їхати. Скажіть йому, що котика мого звать Батон, або Батоша. Хай його покличе, і той відразу прибіжить».

Добре, кажу, передам, але поки не можу – бо у Віталіка мобілка виключена.

Чого вона в нього виключена та мобілка? Може десь загубив... Буває ж таке?

Я поганого не думаю нічого, бо кому він заважає? Возить собі тварин і возить. Добру справу робить, це ж всім ясно, і нашим і отим... Це ж не зброя – котики та собачки... Правильно?

Підхопилася.

Катя. Ви ж по квіти прийшли, а я вас грузу. Ви обирайте! У нас тут і троянди свіжі, і гіацинти, є жоржини. Тюльпани є в композиції. Хочете жовті? Я їх люблю. Вони мені, як сонце. Даруєте такий букет людині, і наче бажаєте їй яскравого життя.

Квітами можна багато сказати. Іноді навіть таке, що в очі не скажеш.

Хіхікає.

Якось я подарувала одному «нарцису» нарциси. *(сміється)* А він не пойняв. Так зрадив! Каже: перший раз в житті жінка дарує мені квіти! А я посміхаюся так щиро, дивлюся на нього і думаю: яке ж ти гімно недогадливе. Було таке, да. *(зітхаючи)* Де він зараз, той

«нарцис» - бог його знає... Жив десь на Оболоні, а тепер... Де б він не жив, хай би живий тільки, правда? А те, що він нарцис... Ну, нарцис – це ж не орк.

Забула про квіти, вибачте.

Може вас в гості запросили?

Жовті тюльпани можна і в гості... Якщо з синіми хризантемами поєднати, вийде наш прапор. Я такі букети при вході ставлю. А поруч сувеніри рукотворні, продаємо, а на гроші купуємо кровоспине на фронт. Так ми і гроші збираємо, і про Україну нагадуємо. Хоча вони і так пам'ятають, не можу на них скаржитися, але... Не розуміють.

Я їх розумію. Я й сама, коли новини переглядаю, все до звуку прислухаюся.

Де ж він, той триклятий звук, чого воно через камеру геть по іншому звучить? Може камера не передає отого жаху, коли сидиш в кімнаті, а воно летить, і фізично відчуваєш тремтіння землі. А на відео – погуло трошки, та й все, а через тебе, через все твоє тіло нічого не проходить. Тому вони й не розуміють. Бо якби пройшло – і так, щоб всередині все в секунду померло – тоді б багато речей вони зрозуміли. І вартість бензину їх би вже найменше хвилювала. А якщо не відчули, то як це словами пояснити?... Тим більше, я не знаю тих слів... «Жомапель Катерина», «Жу сві україньєн». От тобі й все... І гуглом не перекладеш.

Нічого! У Наташі малий головастиий, вивчить мову, зможе перекладати. Тоді ми всі розкажемо наші історії... А поки так воюю: роблю букети з жовтих тюльпанів та синіх хризантем – бороню цілісність прапора.

Мене ж як хазяйка до себе взяла? Ой, така історія!

Ми, як на автобусі сюди приїхали, цілий автобус людей був, самі баби і діти, всі змучені, я вийшла, повертаю голову, дивлюся – квітова крамниця. Я аж розплакалася. Живі квіти, ви уявляєте? Ноги мене принесли до крамниці, я й не зрозуміла як.

Стою, надивитися не можу. Після підвалу, такі кольори, чиста казка. Хвилини не пройшло, виходить хазяйка, до мене – щось питає. А я руками розвожу – не знаю ж мови. І прапорець на кофті показую: поки їхали, то зробила зі стрічки на всіх: розрізала й почепила український прапор: жовта полоска, блакитна полоска.

Хазяйка на прапорець, на мене і показує – заходь.

Я заходжу, ну а шо? Відмовитися я також не вмію – як його на їхній мові сказати? То йду.

А на прилавку, от тут прямо, лежить букетик недороблений. І такий він... ну, як вам сказати... Ні, я не критикую, хороший, але... Немає форми. Так я взяла, одну каллу вставила всередину – і наче ж всього одна квітка, а як композиція змінилася! І їй віддаю.

Вона стоїть, дивиться: на букет, на мене; на букет, на мене. Потім відклала букет в сторону, пішла швидко до автобуса, поговорила там з перекладачкою, повертаються вдвох і до мене. Перекладачка каже...(ой, таке стерво попалося, але то вже їй Бог суддя) каже мені: «Ста жінщина предлагаєт вам у нейо работать.»

І так на мене невдоволено подивилася.

Не хазяйка невдоволено, хазяйка стояла вже слізьми обливалася, я про перекладачку! Ми ж ми з нею посварилися... Я їй кажу: говорить українською! А вона мені: «Я не умею я из

расії не хатіте штоби я памагала, я не буду я тут вапще валантьор я суткамі не сплю і нікакой благодарнасті!»

Дуже дякую, – кажу, – аж підскакую! Асобенна за президента-пі...

Не буду матюкатися. Хазяйка просить не матюкатися, каже від цього квіти в'януть. Ну, не те щоб каже – через перекладач пише. А як вони можуть в'янути, якщо я українською матюкаюся? Вони що – мову розуміють?

Підхопила.

Та що я знову за своє, ви ж по квіти...

Дивіться. Можна просто подарувати сині хризантеми: в них незвичний колір, це ви наче кажете: «ти в моєму житті займаєш важливе місце». Наче зізнання, але не просто в коханні, а у симпатії.

Якщо хочете троянди, можна і троянди. Є пудрові піоноподібні, є мініатюрні в горщиках... Мені в горщиках дуже подобаються, їх і пересадити можна, або так на підвіконні лишити. А оці маленькі, чайні, якщо пелюстки перетерти з цукром, то вийде смачнуче варення. Пробували? Я в дитинстві часто таке варення їла, бабусине. А тут таке не їдять.

То що вам? Троянди? Я особисто троянди не дуже... На моє весілля мені подарували стільки троянд, що вдома не вистачило ємностей і я посклала їх в джакузі. Да, було діло... Колись я жила у маєтку, де було джакузі, а ще – економка та кухар. Це ще до того, як я стала квіткаркою. До професійного, так би мовити, падіння. Ще до народження сина.

От життя, все було, і джакузі, і машина, а квітів – не було. Мій колишній квіти мені не дарував. Казав, що це «тупий віник»... Сам він віник.

Слухайте, я подумала... Може не треба вам тих троянд? У мене тут є безліч інших видів. Може ці? (*читає*) Ра-нун-ку-люс. По нашому - жовтець азійський. Лютики! Вони красиві.

У моєї бабусі, біля нашого будинку, був ліс, а там росли жовтці. Простіші, маленькі, п'ять пелюстків. Моя бабуся називала їх «терпи-біда». Не знаю, звідки вона ту назву взяла. Казала: терпи, бо біда...

Бабуся жила в Часів-Ярі, це в Донецькій області, померла в 2013-му. Змолоду натерпілася.

Коли німці в Україну прийшли, то моя бабуся з мамою ховалися в лісі, викопали собі землянку і жили там. Їли, що знаходили: робили суп, а в суп давили конопляне масло. Бабуся розповідала, що їй той кружечок масляний запам'ятався в супі: один завжди був найбільший, а інші менші – то вона ложкою їх збирала, підтягувала до великого і обережно в ложку збирала, щоб нічого не загубити, жодної масляної краплинки не втратити, бо це ж подовжить життя ще на один день. Так і жили, одним днем до самісінької перемоги.

Як ми.

І ми живемо одним днем – до самісінької перемоги.

Потім, коли друга світова війна скінчилася, бабуся пішла до вечірньої школи. У неї 3 класи школи, - от і вся наука. А потім пішла на цегляний завод, вийшла заміж, збудували в Часів-Ярі будинок, дітей народила – мою маму і брата. Вже нікого їхнього там немає. Ве розбомбили москалі.

«Терпи, бо біда»... Щось вона знала.

А мені немає чого терпіти, у мене все добре. От якби ж тільки мобілка включилася у Віталіка. Я як їхала, то ми з ним домовилися, що будемо зідзвонюватися: сьома ранку або сьома вечора. Може забув? Ви обирайте, я зараз.

Катя дістає мобілку, набирає номер, чекає.

Катя. Відключений... Вже восьмий день пішов, як відключений. Мені дівчата кажуть, якщо б знайшли тіло, то повідомили. Значить, живий. Я все думаю про стаціонарний міський телефон: навіщо я його відключила? Скільки там була та абонплата? Зекономила... Я після розлучення на всьому економила, бо пішла, лишивши все, включаючи джакузі. А знаєте як воно з дитиною... Вже потім і на роботу влаштувалася, а звичка лишилася. От і з телефоном так... А якщо б не відключила, може б поговорили...

Ви самі тут трошки роздивіться, я зараз, щось в око попало.

Катя заходить глибше в квіти, беззвучно плаче.

Сцена 2

Катя виносить з глибини вазу з герберами.

Катя. Дивіться, що знайшла: хороший варіант для вас, безпрограшний. Є свіжі гербери різних сортів. Дивіться: кремові – це сорт Вероніка, амарантові – Пітер, є помаранчеві – Плутто, певно як планету назвали, Плутон, і ще червоні – Ромео. А Джульєтти чогось не придумали. Одні Ромео тільки. Але їх можна і жінці, і чоловіку, це вже не має значення, вже ж не в середньовіччі живемо. Хоча послухаю записи по телефону тих неандертальців, і сумніви беруть. Один телефонує своїй жінці і каже: «Пацапи в нашей роте всех насілюют», а жінка йому: «ну і ти насілуй, тільки мене не гаварі»... От таке в них кохання. Іноді думаю, чи дарують вони своїм жінкам квіти? Чи тільки унітази?

Зітхає.

Катя. Я сюди не хотіла їхати, але... Мій син поїхав тваринок вивозити з-під Бородянки, а привіз троє котів, п'ять собак і Сонічку.

Я виходжу на вулицю, а вона стоїть, худенька така, і тримає в руках фікус. Простий такий фікус у вазончику. А в мене серце так і обірвалося.

Я завжди на квіти звертала увагу, ще з дитинства. Вони мені якісь знаки давали, якусь енергію. А тут фікус в вазончику. І у мене колись був фікус. Мені його мама подарувала, сказала: зацвіте, то буде поповнення в сім'ї. Він у мене, правда, не зацвів, але сина я народила. А тут ця Сонічка, стоїть з фікусом, фікус цвіте, а вона стоїть, і бачу, що вагітна.

У неї з нирками проблеми, відбиті нирки, але це не через війну, це ще раніше сталося. Вона не хоче мені розповідати, хто її так бив. А я їй не розпитую сильно. Тепер у кожного своє горе. Ділися не ділися, воно не допомагає, не легшає. То ми й мовчимо.

Але те що нирки відбиті, це для вагітності погано.

Це добре, що Сонічці тільки 18.

Можна сказати, пощастило, що тільки 18, що немає ще гірших ускладнень. І добре, що мій Віталік її в підвалі знайшов. Він хороший у мене хлопець.

Я думала лишатися в Києві, допомагати сину, ну, там, знаєте, бронезилет, каска, взуття, термобілизна. Треба ж до армії все це знайти, купити! Бо там зараз черга, а коли

покличуть, то треба швидко – одна доба і їдь! Був маленький, збирала його до школи: зошити, пенал, олівці. А тепер збираємо синів на війну.

Але з'явилася Сонічка. От так вийшла з машини, і стоїть просто на вулиці.

Я дивлюся, а по внутрішній стороні, по нозі щось тече. Я ж бачу, що живіт в неї вже великий, подумала, що води відійшли.

Швидко біжу до неї, захопила за руку, а тут повітряна тривога, ми в сусідський підвал – а сама боюся. Думаю, якщо народжувати, то там брудно. А лікарів немає нікого, одні маркетологи навкруги. І додому повести не можу, у нас дім приватний, підвалу немає, а стіни такі тонкі, в одну цеглину, що наскрізь та ракета пролетить і не зупиниться. Якщо розумною мовою пояснювати, то принцип третьої стіни не виконується.

То ми в сусідський підвал забігли, я питаю, коли тобі народжувати.

Вона каже: за місяць. І зазналася мені, що то не води були, а просто... Упісялася. І каже мені, що в неї з нирками проблеми. Що так іноді трапляється, бо часто її били. А хто і за що, не сказала. Може ще розкаже.

Відсиділи ми тривогу, на вулицю виходимо, а вона мені: можете мене в лікарню довести? Я за дитину боюся. А я дивлюся на неї, а перед очима, що вона народжуватиме в пологовому будинку, а в лікарню прилетить... Тоді ще такі страшні репортажі були з Чернігова і Маріуполя...

Бідне дитя, думаю. Батьків немає, була бабуся, але не врятували, а батько дитини, Сашко, пішов в Тероборону в перший день війни. Там в Бородянці його у перший день і вбили. Я вам потім цю історію розкажу, якщо не забуду. О! Точно! Незабудки!

От бачите, у мене тут такі квіти прекрасні, а я мовчу. Ви знаєте, як у нас називається незабудка? «Люби-мене-не-кинь». А мені так назва ця подобається, що я її як молитву читаю: «Господи, боже мій, люби-мене-не-кинь» Кожен, хто погляне на цю квітку, згадає того, кого любив. От подивіться, які вони? Ви про кого згадали?

Я про сина.

До його народження були в мене різні кохання, але як вперше побачила свого Віталіка, то зрозуміла, що досі я нікого не любила. Думаєте, це не справжнє, це просто материнська любов? А я вам скажу, що у нас із сином такий зв'язок, що у нього вже мобілка восьмий день відключена, а я не хвилююся, бо знаю, він живий. Ми говоримо з ним, я йому – «сина, як діла?», а він мені – «норм, мамуся!».

Господи, боже мій, люби-мене-не-кинь.

Соня до останнього хотіла лишитися. Це все я придумала. І Віталік мій каже: їдь, мама, я тут сам справлюся, мені це навіть краще, бо ти мене занадто контролюєш... Вічно, каже, як причепишся: «сину, ти ж пакушай!» Його це дратувало.

Тепер вже не питаю... Не знаю, чи їсть він щось... Мівіні запаси я зробила, консерви є, може кушає... Якщо котам не повіддавав. Він у мене хороший хлопець.

Я спочатку думала тільки до Ужгорода, ледь в той потяг запхалися, а в Ужгороді мені кажуть – вези в Будапешт, там волонтери, розселять. А на вокзалі в Будапешті кажуть – тут вже повно українців, їдьте далі, чого вам тут сидіти, місць немає, житла немає, їдьте до

Парижа, а там по Франції вже на електричці – це краще, ніж тут, бо в них безкоштовна медицина, народить Сонічка там.

Приїхали. Я відразу з автобуса на роботу влаштувалася. Нам мерія будинок дала безкоштовно, кажуть: живіть! Будинок все одно заброшений.

Живемо.

Соні зараз не можна повертатися, треба спершу народити а потім нирки полікувати. У нас в лікарнях зараз важко, ліки не дістанеш, тут простіше. Мені немає з ким Сонічку залишити, то я допомагаю, а сама все про Віталіка думаю. Останній раз я йому зателефонувала, сказала, що доїхали. Він наче в Димерку збирався. Більше нічого не знаю.

Мовчить.

Катя. Знову про своє та про своє. Я тому і не люблю ці зустрічі. Не встигли зустрітися, давай горем ділитися. Вибачте мені, але я постійно про це думаю, чого ж вона відключена та мобілка. Але у відчай не впадаю. Думаю, якщо не взяв ввечері, то може зранку включить. Може втомився, раніше спати ліг, а завтра зранку прокинеться і набере. Обов'язково набере, треба тільки дочекатися. Господи, боже мій, люби-мене-не-кинь.

Лунає дзвоник, мобілка. Катя швидко біжить до мобілки, дивиться на номер.

Катя. Україна! Номер український! (в трубку). Алло, Віталік? Віталік! Чуєш мене? Поганий зв'язок!... Хто це? Як вас звати? А Віталік де? Де мій Віталік?!...

Катя продовжує говорити по телефону, але її розмову ми вже не чуємо. Мобілка випадає з рук Каті, Катя ледь тримається на ногах.

Катя. Молитися треба. Молитися треба. (шепоче) Господи, боже мій, люби-мене-не-кинь!

Сцена 3

Катя збирає квіти, формуючи з них великий букет, довго мовчить.

Катя (глядачам). Він сказав, він також волонтер. Він сказав, що знайшов машину Віталіка. Його машину переїхав танк. У машині тільки сім-картка зберіглася, а Віталік... Давайте одну хвилину помовчимо.

Катя відраховує одну хвилину.

Катя. Моя єдина любов – мій син. Я можу перерахувати 60 лагідних прізвищ для нього: Вітасік, Віталічек, Вітальочек, Вітюся, Віташа, Вітонічка, Віташка, Вітюнічка, Вітозаврик, Вітонятко, Вітанюшка, Віталюничок, Люсік, Вітанчик, Люсятко, Талюсятко, Талюсюньчик, Вітулік, Вітулічка, Літанюшка, Вітальок, Вітолясько, Вітальотик, Вітозайчик, Вітоня, Люсьотаврик, Вітанчик, Люсьонічка, Вітюшка, Віталієнятко, Віталомчик, Віталицир, Таліцьомчик, Віталисичонок, Вітюшамрик, Вітьозубчик, Вітоляльчик, Вітьошка, Вітосерденько, Вітоласунчик, Віталько, Вітасонько, Вітусик-агусик, Вітамик, Вайталічка, Вітечка, Вітомасік, Вітозябрик, Вітяночок, Віленятко, Вітюшонок, Віталісько, Талічек, Лісько, Вайтанічка, Вітайко, Лійозябчик, Веталюньчик, Вітярчик, Вітінька.

Разом виходить шістдесят. Разом виходить одна хвилинка.

Катя закінчує збирати різнокольоровий букет, відкладає.

Катя. Ці квіти для одного нашого клієнта. До нас в крамницю ходить один чоловік-француз, бере тільки різнокольорові букети. Не знаю, скільки точно йому років, може сімдесят. Просить збирати йому кожної квітки по штучці. Цей дядько носить квіти на могилу свого сина. Каже, що життя у сина було монотонне, тому він на могилу носить різнокольорові квіти. Ясно, що він не особисто мені каже, написав мені про це в гугл-транслейт, а воно там переклало. Я коли дізналася, то не знайшла, що сказати. А він так подивився на мене, так, знаєте, із вдячністю. Може букет сподобався, а може просто подякував за моє мовчання. А тепер ви мовчите, і я вам за це дякую.

Мовчить.

Катя. Знаєте, чого я не розумію?

Я досі серцем відчуваю, що він живий. Дивно. А мені той волонтер каже, що треба їхати, упізнавати тіло. Не тіло, а те, що лишилося від нього. Десь під Димеркою він. Десь під Димеркою то, що від нього лишилося. А я досі серцем відчуваю, що живий...

Може... Не помер?

А що як оцей помилився? Хто завгодно міг в його машині сидіти: передав комусь машину, або викрали... Міг же окупант відбирати машину, сісти туди, а номери київські – і машину танком свої ж переїхали.

Може?

Але цей сказав, що в кишені було посвідчення.

Може забрали машину і форму? Мій Віталік їздив в камуфляжній куртці. Куртку забрали, машину забрали, а потім – танк.

Може?

Ні, завтра поїду. Треба подивитися на тіло. Неодмінно треба, бо якщо не він, то будуть далі шукати іншу маму вбитого синочка. Скільки нам ще ховати наших синочків.

Поїду.

Це точно не мій Віталік, я з ним досі подумки розмовляю, а він мені відповідає. Не зупинилася ця розмова, не перервалася, я йому – «син, як діла?», а він мені – «норм, мамуся!» Значить це не він.

Бо він в мене хороший, добрий, тваринок любить: котиків і собачок. Котики і собачки – це ж не зброя, це всім зрозуміло, і нашим і цим. Нащо ж його танком?

Поїду.

Сказали якнайшвидше приїхати. Не знаю тільки, що Сонічці сказати. Їй скоро народжувати, хвилюватися не можна. З нею все добре, лежить в чистій палаті, взяла з собою фікус. Спочатку там не дозволяли, але я через гугл-транслейт вмовила.

На УЗІ подивилися, сказали, що буде хлопчик. Як назвати, ще не придумали.

Може Віталіком.

Якщо до мого повернення перейми почнуться, то їй Валя допоможе, або Наташа.

А я поїду.

Треба їхати.

Так, завтра і поїду.

Це ж може і не Віталік, то буду шукати його по лікарнях. Він може і живий. А я його знайду, підійду тихенько, посміхнуся і скажу йому: «Сину, як діла?» А він мені...

Голос Віталіка. Я норм, мамусю!

Катя. Де ж ти подівся синку?

Голос Віталіка. Та я тут.

Катя. Та чую, що тут. Ти мені чесно скажи, ти кушаєш?

Голос Віталіка. Кушаю.

Катя. Це добре, синку. Я молюся Богу за тебе кожна хвилину. Щоб тільки живий! Все повторюю: Господи, боже мій, люби-мене-не-кинь. Я щиро молюся, значить з тобою все має бути добре.

Добре.

Добре, що ми поговорили.

Тепер я знаю, що ти точно живий.

Але ти мені все одно зателефонуй, пам'ятаєш, ми домовлялися: сьома ранку, сьома вечора. Я завтра в Димерку поїду. Сказали, треба швидко.

Я ще годинку попрацюю, а потім піду на цвинтар з тим чоловіком, що квіти у нас купує. Піду з ним, принесу букетик і від себе – рожеві гвоздики. Це сльози Божої матері, що синочка свого оплакує.

А я не плачу.

Ти у мене живий-здоровий, от так поговоримо з тобою на відстані, мені й радісно.

Я просто приїду, щоб сказати, що це не ти. І хай вони далі шукають маму вбитого синочка.

Скільки нам ще ховати наших синочків.

Скільки нам ще молитися.

Господи, боже мій, люби-мене-не-кинь.

Звуки машини-вантажівки: привезли квіти. Вантажівка розгружується. Посеред квітів багато рожевих гвоздик. Квіти падають, наче сльози Божої Матері.

06.09.2022

м. Ньор (Франція)